

**HISTOIRE DE LA GÉOGRAPHIE ET DES DÉCOUVERTES GÉOGRAPHIQUES DEPUIS LES TEMPS LES PLUS RECULÉS
JUSQU'A NOS JOURS.**

PAR M. VIVIEN DE SAINT- MARTIN

**PRÉSIDENT HONORAIRE DE LA SOCIÉTÉ DE GÉOGRAPHIE DE PARIS DE L'ACADÉMIE ROYALE DE BERLIN DES
SOCIÉTÉS GÉOGRAPHIQUES DE SAINT-PÉTERSBOURG DE BERLIN, DE DRESDE , DE LEIPZIG , DE VIENNE , DE
GENÈVE , DE NEW YORK DE RIO DE JANEIRO , ETC. CHEVALIER DE L'ORDRE DE LA LÉGION D'HONNEUR
ACCOMPAGNÉE D'UN ATLAS HISTORIQUE En douze feuilles PARIS LIBRAIRIE HACHETTE ET CIE 79 ,
BOULEVARD SAINT - GERMAIN , 79,**

1873

Droits de traduction et de reproduction réservés.

COĞRAFYA TARİHİ VE COĞRAFİ KEŞİFLER: İLK ZAMANLARDAN GÜNÜMÜZE.

M. VIVIEN DE SAINT-MARTIN

**PARİS COĞRAFYA DERNEĞİ, BERLİN KRALİYET AKADEMİSİ VE SAINT PETERSBURG, BERLİN, DRESDEN, LEIPZIG,
VİYANA, CENEVRE, NEW YORK, RIO DE JANEIRO VB. COĞRAFYA DERNEKLERİNİN ONURSAL BAŞKANI. On iki
sayfalık bir tarih atlasıyla birlikte Légion d'honneur Şövalye Nişanı. Paris, Hachette & Co. Kitabevi, 79
Boulevard Saint-Germain,**

1873

Çeviri ve çoğaltma hakları saklıdır.

MÖ 17. YÜZYILDAN BERİ FİRAVUNLARIN MISIR'I - İbrahim Şimşek

I

L'histoire antique de l'Égypte et de l'Assyrie n'existe pour nous que depuis trente ans à peine ; ce sont les découvertes archéologiques de notre époque qui nous l'ont révélée. Les écrivains de la Grèce et de Rome nous avaient transmis des récits puisés pour la plupart dans la tradition orale, - quelques faits authentiques mêlés à de nombreuses légendes ; notre siècle a retrouvé les monuments contemporains , et par ces monuments on a pu contrôler les récits classiques . Les textes de l'histoire écrite ont été complétés ou rectifiés sur bien des points ; on a circonscrit les faits dans des limites plus précises, et l'on a vu reparaître les personnages des anciens âges sous leur vraie physionomie historique , altérée par la tradition populaire .

Mısır ve Asur'un kadim tarihi bizim tarafımızdan yalnızca son otuz yıldır bilinmektedir; bunu ortaya çıkaran ise çağımızın arkeolojik keşifleridir. Yunan ve Roma yazarları, çoğunlukla sözlü gelenekten derlenen anlatıları bize aktarmışlardı; birkaç gerçek olgu, sayısız efsaneyle harmanlanmıştı. Yüzyılımız, çağdaş anıtları yeniden keşfetti ve bu anıtlar aracılığıyla klasik anlatılar doğrulandı. Yazılı tarih metinleri birçok noktada tamamlandı veya düzeltildi; gerçekler daha kesin sınırlarla sınırlandırıldı ve antik çağların figürleri, halk geleneği tarafından değiştirilerek gerçek tarihsel biçimleriyle yeniden ortaya çıktı.

Il en est un surtout, dans la demi-obscurité des temps légendaires , qui a puissamment frappé l'imagination des peuples : c'est un roi guerrier, un conquérant, c'est l'Égyptien

MÖ 17. YÜZYILDAN BERİ FİRAVUNLARIN MISIR'I - İbrahim Şimşek

Sésostris . Ses actions, telles qu'Hérodote , et d'autres après lui, les avaient recueillies de la bouche des prêtres , tiennent à la fable autant qu'à l'histoire : les monuments de son règne l'ont replacé dans la vérité historique . En même temps qu'ils lui ont restitué son véritable nom dynastique, Ramsès Meïamoun, ils ont fait voir que la tradition avait confondu en un seul règne les expéditions de deux princes séparés par deux siècles d'intervalle . Sésostris n'en est pas moins resté une des plus grandes figures des temps pharaoniques . Comme Touthmosis avant lui, et probablement plus loin encore, il porta ses armes dans toutes les directions : au sud, jusqu'au fond de l'Éthiopie et aux confins du pays des Nègres ; à l'orient, jusqu'en Mésopotamie et peut-être jusqu'au Tigre ; au nord et au couchant , jusqu'au Pont-Euxin et à la mer Égée. Des colonnes commémoratives , des scènes guerrières sculptées sur les rochers, signalaient le passage des conquérants ou marquaient le terme de leurs expéditions . Ce fut un usage commun aux Égyptiens et aux Assyriens, et plusieurs de ces curieux monuments existent encore . Les lointaines expéditions de Touthmosis et de Sésostris furent, à ce qu'il semble, moins des conquêtes durables que des courses armées ; elles se placent entre les années 1350 et 1400 avant l'ère chrétienne .

Efsanevi dönemlerin yarı karanlıklarında, halkların hayal gücünü güçlü bir şekilde ele geçiren özellikle bir figür vardır: savaşçı bir kral, bir fatih, Mısırlı Sesostris. Herodot ve ondan sonra gelenlerin rahiplerin ağzından anlattığı gibi, onun eylemleri tarih kadar masallara da aittir: saltanatının anıtları onu tarihsel gerçeğe kavuşturmuştur. Ona gerçek hanedan adı olan Ramses Meiamun'u iade ederken, aynı zamanda geleneğin iki yüzyıl arayla iki prensin seferlerini tek bir saltanat içinde birleştirdiğini de göstermiştir. Yine de Sesostris, Firavunlar döneminin en büyük figürlerinden biri olmaya devam etmektedir. Kendisinden önceki ve muhtemelen daha önceki Tutmosis gibi, armalarını her yöne taşımıştır: güneyde, Etiyopya'nın derinliklerine ve Zencilerin topraklarının sınırlarına; doğuda, Mezopotamya'ya ve belki de Dicle'ye; kuzeyde ve batıda, Karadeniz ve Ege'ye kadar. Kayalara oyulmuş anıt sütunlar ve savaş sahneleri, fatihlerin geçişini veya seferlerinin sonunu simgeliyordu. Bu, Mısırlılar ve Asurlular arasında yaygın bir uygulamaydı ve bu ilginç anıtlardan birkaçı hâlâ varlığını sürdürüyor. Tutmosis ve Sesostris'in uzak mesafe seferleri, MÖ 1350-1400 yılları arasında gerçekleşen silahlı akınlardan daha az kalıcı fetihler gibi görünüyor.

II

Deux autres noms tiennent une grande place dans les traditions orientales , Ninus, fondateur de l'empire d'Assyrie, et sa femme Sémiramis . Mais ici la chronologie positive nous fait défaut, aussi bien que les monuments . Les monuments les plus anciens qu'on ait jusqu'à présent retirés des ruines de Ninive et du sol assyrien ne dépassent pas le dixième siècle avant notre ère. Les inscriptions cunéiformes qu'on a lues sur ces monuments appartiennent à l'époque la plus splendide de la monarchie assyrienne . Elles exaltent la puissance des princes qui les érigèrent, et nous disent, en de longues énumérations, les peuples et les villes qui se soumirent à leurs armes . La plupart de ces princes , et quelques-unes de leurs expéditions , nous étaient déjà connus par les livres historiques de la Bible et par les écrits des Prophètes ; ce sont d'éclatantes confirmations de l'exactitude des Livres saints , et de leur inappréciable valeur comme documents historiques .

Doğu geleneklerinde iki isim daha önemli bir yere sahiptir: Asur İmparatorluğu'nun kurucusu Ninus ve eşi Semiramis. Ancak burada hem güvenilir bir kronolojiden hem de tarihi eserlerden yoksunuz. Ninova harabelerinden ve Asur topraklarından bugüne kadar çıkarılan

MÖ 17. YÜZYILDAN BERİ FİRAVUNLARIN MISIR'I - İbrahim Şimşek

en eski anıtlar MÖ 10. yüzyıldan öncesine ait değildir. Bu anıtlarda bulunan çivi yazılı yazıtlar, Asur monarşisinin en görkemli dönemine aittir. Bu anıtlar, onları inşa eden prenslerin gücünü yüceltir ve ordularına boyun eğen halkları ve şehirleri uzun uzun sıralayarak anlatır. Bu prenslerin çoğu ve seferlerinin bazıları, İncil'in tarih kitaplarından ve Peygamberlerin yazılarından zaten biliniyordu; bunlar, Kutsal Yazılar'ın doğruluğunun ve tarihi belgeler olarak paha biçilmez değerlerinin çarpıcı kanıtlarıdır.

Ce sont aussi de riches matériaux pour l'histoire de la géographie . Il importe de remarquer que les antiques expéditions égyptiennes en Asie, et les expéditions plus récentes des conquérants assyriens , se renferment l'Euphrate et dans la riche péninsule que les anciens nommèrent la Petite Asie , Asia Minor . Le fait s'explique par la configuration de l'Asie occidentale . Une région basse et ouverte, de vastes plaines arrosées par deux grands fleuves, l'Euphrate et le Tigre, et sur lesquelles débouchent de magnifiques vallées ; puis, se prolongeant à l'ouest, une ligne de côtes baignée par une mer admirable et que bordent les plus belles îles du monde : c'est un champ qui s'offre de lui-même à l'ambition des conquérants. Du côté de l'est, au contraire , une barrière difficilement franchissable de montagnes échelonnées couvre le bassin du Tigre et du bas Euphrate, semblable à une immense muraille posée par la nature entre les plaines de la Mésopotamie et les hauts plateaux de l'Iran. Il y a là comme une démarcation de deux mondes . Ce n'est pas seulement l'aspect, le climat et la nature du pays qui diffèrent ; les peuples ne sont plus les mêmes. Ils appartiennent à deux races distinctes . D'un côté est la famille sémitique, dans laquelle se groupent les Assyriens , les Babyloniens, les Hébreux et les Arabes ; de l'autre, la famille Aryenne ou Japétique , à laquelle appartiennent les Mèdes , les Perses et les Bactriens . La langue, le culte, les traditions , les mœurs , le genre de vie, tout diffère profondément d'une famille à l'autre . C'est une limite naturelle qui s'est imposée dans tous les temps aux dominations politiques. La force des armes l'a plus d'une fois franchie ; on y a toujours été ramené par la force des choses .

Bunlar aynı zamanda coğrafya tarihi için de zengin kaynaklardır. Antik Mısır'ın Asya'ya yaptığı seferlerin ve daha yakın dönemdeki Asur fatihlerinin seferlerinin, kendilerini Fırat Nehri ve kadimlerin Küçük Asya olarak adlandırdığı zengin yarımada ile sınırladığını belirtmek önemlidir. Bu durum, Batı Asya'nın yapısıyla açıklanmaktadır: Alçak ve açık bir bölge, iki büyük nehir olan Fırat ve Dicle'nin suladığı, içlerine muhteşem vadilerin aktığı geniş ovalar; ardından batıya doğru uzanan, hayranlık uyandıran bir denizle yıkanan ve dünyanın en güzel adalarından bazılarıyla çevrili bir kıyı şeridi: doğal olarak fatihlerin hırslarına kendini sunan bir alandır. Doğuda ise, tam tersine, kademeli dağlardan oluşan neredeyse aşılmaz bir bariyer, Mezopotamya ovaları ile İran'ın yüksek platoları arasında doğanın ördüğü muazzam bir duvar gibi, Dicle ve Aşağı Fırat havzasını kaplar. Sanki iki dünya arasında bir sınır varmış gibi. Sadece toprağın görünümü, iklimi ve doğası farklı değil; halklar artık aynı değil. İki ayrı ırka mensuplar. Bir tarafta Asurlular, Babilliler, İbraniler ve Arapları içeren Sami ailesi; diğer tarafta Medler, Persler ve Baktriyalıların mensup olduğu Aryan veya Yafetik ailesi. Dil, ibadet, gelenekler, görenekler, yaşam biçimi - her şey bir aileden diğerine kökten farklılık gösteriyor. Bu, siyasi tahakküme her zaman kendini dayatan doğal bir sınır. Silahların gücü bu sınırı birden fazla kez aştı; koşulların zorlamasıyla her zaman geri döndük.

MÖ 17. YÜZYILDAN BERİ FİRAVUNLARIN MISIR'I - İbrahim Şimşek

Les inscriptions de l'Égypte et de l'Assyrie ont pour la plupart un caractère géographique que ne présentent pas à beaucoup près au même degré les inscriptions grecques et latines. Très-fréquemment, en inscrivant les marches du prince victorieux et les tributs qu'il a imposés, elles donnent d'immenses nomenclatures de noms de pays et de peuples, de rivières et de villes; souvent aussi elles sont accompagnées de peintures ou de bas-reliefs qui représentent les peuples conquis, avec leur physionomie, leur costume et leurs particularités caractéristiques. Ces inscriptions complètement restituées nous rendraient dans un très-grand détail la carte du sud-ouest de l'Asie, pour des époques de beaucoup antérieures aux premières indications des écrivains grecs. Et bien que l'interprétation des hiéroglyphes, et surtout celle des écritures cunéiformes, laissent encore plus d'un doute à résoudre; bien qu'en dehors de la géographie hiéroglyphique de la vallée du Nil, dont l'éclaircissement a trouvé des facilités tout à fait spéciales¹, la critique sérieuse de cette double branche de la géographie historique soit née à peine, et qu'une foule de détails échappent encore à l'identification, on a pu déjà reconnaître un certain nombre de synonymies évidentes et de traits caractéristiques, qui permettent de tracer le cadre général dans lequel se renferment les indications des monuments. Nous verrons tout à l'heure de quelle importance est cette détermination.

Mısır ve Asur yazıtları çoğunlukla coğrafi niteliktedir ve bu özellik, Yunan ve Latin yazıtları kadar belirgin değildir. Muzaffer prensin seferlerini ve verdiği vergileri kaydederken, sıklıkla ülke ve halkların, nehirlerin ve şehirlerin adlarından oluşan uzun listeler sunarlar; ayrıca, çoğu zaman fethedilen halkları fizyonomileri, kıyafetleri ve ayırt edici özellikleriyle tasvir eden resimler veya kabartmalarla birlikte sunulurlar. Bu yazıtlar, eğer tamamen restore edilirse, Yunan yazarlarının ilk kayıtlarından çok daha önceki dönemlere ait, güneybatı Asya'nın oldukça ayrıntılı bir haritasını sunacaktır. Hiyerogliflerin, özellikle de çivi yazısının yorumlanması, hâlâ birden fazla şüpheyi çözmeyi beklese de; Nil Vadisi'nin hiyeroglif coğrafyası dışında, ki bu coğrafyanın aydınlatılması oldukça özel araçlarla kolaylaştırılmıştır¹, tarihsel coğrafyanın bu iki yönlü dalına yönelik ciddi eleştiriler henüz ortaya çıkmamış ve birçok ayrıntı hâlâ tanımlanamasa da, anıtların işaretlerinin genel çerçevesini çizmemize olanak tanıyan bazı belirgin eş anlamlılar ve karakteristik özellikler şimdiden fark edilmiştir. Bu tespitin önemini birazdan göreceğiz.

Ainsi donc, il n'est pas douteux que dès une époque très-ancienne, 1600 ans au moins avant notre ère, les Égyptiens avaient parcouru une partie considérable de l'Asie Antérieure, c'est-à-dire de la région que circonscrivent la vallée du Tigre, les montagnes de l'Arménie, le Pont-Euxin, la mer Égée et la mer de Syrie, et qu'ils avaient rapporté de leurs courses armées une connaissance détaillée de cette grande région. De telles expéditions supposent bien des rapports antérieurs. Que dès cette époque reculée, et bien plus anciennement sans doute, les Égyptiens eussent l'usage de représentations analogues à nos cartes géographiques, si grossiers que l'on en suppose les premiers essais, cela ne saurait être l'objet d'un doute, alors même que le fait ne serait pas affirmé par des savants qui écrivaient en Égypte même, au milieu des riches documents de la bibliothèque d'Alexandrie. Dans la liste des quarante-deux volumes attribués à Thoth, et qui étaient, de temps immémorial, portés en grande pompe dans les processions, on trouve mentionnés quatre traités relatifs à l'étude du monde et de la terre: une Cosmographie, ou description de l'univers céleste; une Géographie, ou description de la terre; une Chorographie, ou description de l'Égypte; et une description du Nil et de ses canaux. La science spéculative et la pratique se donnent ici la main. La division de l'Égypte en provinces remonte aux plus

MÖ 17. YÜZYILDAN BERİ FİRAVUNLARIN MISIR'I - İbrahim Şimşek

anciens temps de la monarchie¹ ; et une tradition recueillie par Hérodote attribuait au célèbre Sésostris une véritable répartition cadastrale des terres et des impôts . Une semblable opération suppose indubitablement une carte du pays .

Dolayısıyla, en azından M.Ö. 1600 yıl öncesinden, çok erken bir dönemden itibaren Mısırlıların Yakın Doğu'nun önemli bir bölümünü, yani Dicle Vadisi, Ermenistan Dağları, Karadeniz, Ege Denizi ve Suriye Denizi'ni kapsayan bölgeyi keşfettikleri ve silahlı seferlerinden bu uçsuz bucaksız bölge hakkında ayrıntılı bilgi getirdikleri şüphesizdir. Bu tür keşifler, daha önceki birçok raporu gerektirir. Bu uzak dönemde ve şüphesiz çok daha eski zamanlarda, Mısırlıların coğrafi haritalarımıza benzer temsiller kullandıkları, ilk girişimler ne kadar kaba olursa olsun, Mısır'da yazan bilim insanları tarafından, İskenderiye Kütüphanesi'nin zengin belgeleri arasında doğrulanmamış olsa bile, şüphe edilemez. Çok eski zamanlardan beri alaylar sırasında büyük bir ihtişamla taşınan Thoth'a atfedilen kırk iki cilt arasında, dünya ve yeryüzünün incelenmesiyle ilgili dört incelemeden bahsedilir: Kozmografya veya göksel evrenin tanımı; Coğrafya veya yeryüzünün tanımı; Mısır'ın bir Koreografisi veya tasviri; ve Nil Nehri ve kanallarının tasviri. Böylece spekülasyon bilim ve pratik bilgi iç içe geçmiştir. Mısır'ın eyaletlere bölünmesi, monarşinin ilk dönemlerine kadar uzanır; Herodot'un kaydettiği bir gelenek ise, ünlü Sesostris'e gerçek bir toprak ve vergi kadastrosu atfeder. Böyle bir girişim, şüphesiz ülkenin bir haritasını gerektirir.

Nous avons signalé déjà l'importance, au point de vue géographique comme au point de vue historique, des inscriptions de ces lointaines époques . C'était un usage, qui devint fort habituel en Égypte à dater de la dix-neuvième dynastie (dont Sésostris fut le troisième roi), de sculpter sur les parois des temples des files interminables de personnages symboliques venant déposer au pied du trône les dons des provinces de l'Égypte et les tributs des contrées étrangères, chaque figure accompagnée d'un cartouche indiquant le nom du peuple ou du territoire . Ces listes géographiques sont nombreuses . Là plus ancienne que l'on connaisse jusqu'à présent figure sur le tombeau du roi Sêti , prédécesseur de Sésostris. Des représentations monumentales de ce genre devaient être pour les Égyptiens une géographie vivante ; et rien sans doute n'était plus propre à en populariser les notions que les souvenirs de gloire nationale dont elles étaient l'expression .

Bu uzak çağlara ait yazıtların hem coğrafi hem de tarihsel açıdan önemini daha önce belirtmiştik. Sesostris'in üçüncü kral olduğu On Dokuzuncu Hanedanlık'tan itibaren Mısır'da oldukça yaygınlaşan bir gelenektir; tapınak duvarlarına, tahtın ayakucunda Mısır eyaletlerinden hediyeler ve yabancı ülkelerden haraçlar sunan sembolik figürlerden oluşan sonsuz çizgiler kazınmıştı; her figüre, halkın veya bölgenin adını gösteren bir kartuş eşlik ediyordu. Bu coğrafi listeler çok sayıdadır. Bugüne kadar bilinen en eski liste, Sesostris'in selefi Kral Seti'nin mezarında yer almaktadır. Bu tür anıtsal temsiller, Mısırlılar için yaşayan bir coğrafya olmalıydı; ve şüphesiz hiçbir şey, bu kavramları, ifade ettikleri ulusal zafer anılarından daha popüler hale getirmezdi.

Revealing Ancient Geography Through Monuments

1 kaynak

Bu metinler, M. Vivien de Saint-Martin'in 1873 tarihli bir eserinden alıntılanarak, modern arkeolojinin Antik Mısır ve Asur'un kadim tarihini nasıl aydınlattığını ve Yunan-Roma dönemine ait sözlü gelenekleri nasıl doğrulayıp düzelttiğini açıklar. Yazar, keşiflerin Ramses Meiamun (Sesostris) gibi efsanevi figürlerin gerçek askeri seferlerini ve MÖ 1350-1400 yıllarındaki fetihlerini tarihsel bağlamına oturttuğunu belirtir. Metin, özellikle Asur ve Mısır

MÖ 17. YÜZYILDAN BERİ FİRAVUNLARIN MISIR'I - İbrahim Şimşek

seferlerinin coğrafi sınırlarını belirleyen Batı Asya'nın doğal yapısının (Fırat, Dicle ve dağlık bölgeler) politik dominasyon üzerindeki kalıcı etkisine odaklanır. Ayrıca, Mısır ve Asur yazıtlarının muzaffer prenslerin seferlerini ve vergilendirdiği bölgeleri ayrıntılı olarak listeleyen benzersiz bir coğrafi karaktere sahip olduğunu vurgular. Bu anıtlar, antik çağlarda bile Mısırlıların coğrafi haritalama ve kadastro gibi uygulamalara sahip olduğunu gösteren önemli kaynaklardır. Sonuç olarak, bu kayıtlar güneybatı Asya'nın ayrıntılı bir coğrafi haritasını çıkarmak için paha biçilmez birincil kaynak teşkil etmektedir.

Bu kaynaklar, kadim coğrafya tarihi ve arkeolojik keşiflerin bu tarihin anlaşılmasındaki merkezi rolüne odaklanan metinlerden oluşmaktadır.

I. Arkeolojik Keşifler ve Coğrafya Tarihi Kaynakları:

- M. Vivien de Saint-Martin tarafından yazılan ve Paris Coğrafya Derneği onursal başkanı olduğu belirtilen HISTOIRE DE LA GÉOGRAPHIE ET DES DÉCOUVERTES GÉOGRAPHIQUES DEPUIS LES TEMPS LES PLUS REÇUS JUSQU'A NOS JOURS (Coğrafya Tarihi ve Coğrafi Keşifler: İlk Zamanlardan Günümüze) adlı eserden alıntılar sunulmuştur. Bu eser, on iki sayfalık bir tarih atlasıyla birlikte 1873 yılında Paris'te yayımlanmıştır.
- Mısır ve Asur'un kadim tarihi, yalnızca son otuz yıldır bilinmektedir ve bu bilgi, çağımızın arkeolojik keşifleriyle ortaya çıkmıştır. Bu anıtlar, Yunan ve Roma yazarlarının çoğunlukla sözlü geleneklere dayanan, efsanelerle karışık klasik anlatılarını doğrulama veya düzeltme imkanı sağlamıştır. Bu sayede, yazılı tarih metinleri tamamlanmış ve antik çağ figürleri, halk geleneği tarafından değiştirilmiş hallerinden sıyrılarak gerçek tarihsel biçimleriyle yeniden ortaya çıkmıştır.

II. Mısır ve Sesostris:

- Efsanevi dönemlerin yarı karanlıklarında halkın hayal gücünü güçlü bir şekilde ele geçiren Mısırlı savaşçı kral ve fatih Sesostris, önemli bir figürdür. Herodot'un ve diğerlerinin rahiplerden derlediği eylemleri, tarih kadar masallara da aittir.
- Ancak saltanatının anıtları Sesostris'i tarihsel gerçeğe kavuşturmuştur. Anıtlar, ona gerçek hanedan adı olan Ramses Meiamun'u iade etmiş ve geleneğin, iki yüzyıl arayla yaşamış iki prensin seferlerini tek bir saltanat içinde birleştirdiğini göstermiştir.
- Sesostris, Firavunlar döneminin en büyük figürlerinden biri olarak kabul edilir. Kendisinden önceki Tutmosis gibi, armalarını her yöne taşımıştır: güneyde Etiyopya'ya ve Zencilerin topraklarının sınırlarına; doğuda Mezopotamya'ya ve belki de Dicle'ye; kuzeyde ve batıda Karadeniz (Pont-Euxin) ve Ege Denizi'ne kadar.
- Kayalara oyulmuş anıt sütunlar ve savaş sahneleri, fatihlerin geçişini veya seferlerinin sonunu simgeleyen, Mısırlılar ve Asurlular arasında yaygın bir uygulamaydı ve bunlardan bazıları hâlâ varlığını sürdürmektedir. Tutmosis ve Sesostris'in bu uzak seferleri (MÖ 1350-1400 yılları arasında gerçekleşen), kalıcı fetihlerden çok silahlı akınlar gibi görünmektedir.

III. Asur ve Doğal Sınırlar:

- Doğu geleneklerinde Asur İmparatorluğu'nun kurucusu Ninus ve eşi Semiramis de büyük öneme sahiptir, ancak bunlar için güvenilir bir kronoloji ve anıtlardan yoksundur.
- Ninova harabelerinden çıkarılan en eski Asur anıtları MÖ 10. yüzyıldan öncesine ait değildir ve üzerlerindeki çivi yazılı yazıtlar Asur monarşisinin en görkemli dönemini anlatır. Bu yazıtlar, İncil'in tarih kitaplarının ve Peygamberlerin yazılarının doğruluğunu ve tarihi belgeler olarak paha biçilmez değerini kanıtlar.

MÖ 17. YÜZYILDAN BERİ FİRAVUNLARIN MİSİR'İ - İbrahim Şimşek

- Antik Mısır'ın ve daha yakın dönemdeki Asur fatihlerinin Asya'daki seferleri, Fırat Nehri ve kadimlerin Küçük Asya (Asia Minor) olarak adlandırdığı zengin yarımada ile sınırlı kalmıştır.
- Bu durum, Batı Asya'nın coğrafi yapısıyla açıklanır: Fırat ve Dicle'nin suladığı açık ovalar ve güzel adalarla çevrili kıyı şeridi, fatihlerin hırslarına kendini sunan bir alandır.
- Buna karşılık, doğuda kademeli dağlardan oluşan zorlu bir bariyer (İran'ın yüksek platolarıyla Mezopotamya ovaları arasında doğal bir duvar gibi), Dicle ve Aşağı Fırat havzasını kaplar. Bu, iki ayrı ırka ait halkların (Sami ailesi ve Aryan/Yafetik ailesi) yaşadığı iki dünyanın doğal bir sınırınıdır.
 - Sami ailesi: Asurlular, Babililer, İbraniler ve Araplar.
 - Aryan veya Yafetik ailesi: Medler, Persler ve Baktriyalılar.
- Dil, ibadet, gelenekler ve yaşam biçimi bu iki aile arasında kökten farklılık gösterir; bu doğal sınır, siyasi hakimiyetlere her zaman kendini dayatmıştır.

IV. Anıtların Coğrafi Değeri ve Haritalama:

- Mısır ve Asur yazıtları, Yunan ve Latin yazıtlarına göre daha güçlü bir **coğrafi nitelik** taşır. Bu yazıtlar, muzaffer prenslerin seferlerini ve vergilerini kaydederken, ülke, halk, nehir ve şehir adlarından oluşan uzun listeler sunar. Ayrıca, fethedilen halkları kıyafetleri ve ayırt edici özellikleriyle tasvir eden resimler veya kabartmalar da içerirler.
- Bu yazıtlar, tamamen restore edilmeleri halinde, Yunan yazarlarının ilk kayıtlarından çok daha önceki dönemlere ait, güneybatı Asya'nın oldukça ayrıntılı bir haritasını sağlayabilir.
- MÖ en az 1600'den itibaren, Mısırlıların Yakın Doğu'nun (Dicle Vadisi, Ermenistan Dağları, Karadeniz, Ege Denizi ve Suriye Denizi'ni çevreleyen bölge) önemli bir bölümünü keşfettikleri ve ayrıntılı bilgi getirdikleri kesindir.
- Bu uzak dönemde, Mısırlıların coğrafi haritalara benzer temsiller (ilk denemeleri ne kadar kaba olursa olsun) kullandıkları şüphesizdir. Thoth'a atfedilen kırk iki cilt arasında, dünya ve yeryüzü çalışmasına ait dört inceleme (Kozmografya, Coğrafya, Mısır Koreografisi ve Nil ile kanallarının tasviri) bulunması bu durumu destekler.
- Mısır'ın eyaletlere bölünmesi monarşinin en eski dönemlerine kadar uzanır. Herodot'un kaydettiği bir geleneğe göre, Sesostis'e gerçek bir **toprak ve vergi kadastrosu** atfedilmiştir; bu tür bir işlem de zorunlu olarak ülkenin bir haritasını gerektirir.
- On Dokuzuncu Hanedanlık'tan (Sesostis bu hanedanın üçüncü kralıydı) itibaren Mısır'da, tapınak duvarlarına, yabancı ülkelerden ve Mısır eyaletlerinden haraç getiren sembolik figürlerin sonsuz çizgilerini oymak yaygınlaşan bir gelenektir. Bu anıtsal temsiller, Mısırlılar için bir **yaşayan coğrafya** görevi görmüş ve ulusal zafer anıları aracılığıyla coğrafi bilgileri popülerleştirmiştir. Bilinen en eski coğrafi liste, Sesostis'in selefi Kral Seti'nin mezarında bulunmaktadır.

Cette traduction a été réalisée avec l'aide de Google. Les passages en français proviennent du livre original.

Bu çeviri Google yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Fransızca bölümleri kitabın orijinalindendir.

Türkçeye çeviren- İbrahim Şimşek